

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti 31.12.2020

Sisäisen valvonnan tulee toteutua kunnan johtamis- ja toimintakäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta velvoittaa kaupunginhallituksen tekemään toimintakertomuksessaan selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Selonteossa käydään läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet.

Myös kuntalaki edellyttää, että toimintakertomuksessa annetaan tietoja olennaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä asioista, joista ei ole annettu muutoin tietoa taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä kuntakonsernissa (69 §). Lain 73 § mukaan tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. *Tilintarkastajan on voitava todentaa, että kunnanhallitus (sekä lautakunta ja johtokunnat) seuraa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan toimeenpanoa ja tuloksellisuutta.*

Savonlinnan kaupungin toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma vuodelle 2020 sisältää normaalin valvonnan lisäksi tehtävät toimenpiteet. Yleisessä osassa mainitut kohteet sisältyvät kaikkien toimialojen suunnitelmiin. Lisäksi toimialat laativat oman Erityisen osan ja Riskienhallinnan toimenpiteet omiin suunnitelmiinsa. Toimialasta vastaava toimielin (kaupunginhallitus, lautakunta) hyväksyy sisäisen valvonnan suunnitelman tammikuun loppuun mennessä.

Sisäisen valvonnan suorittamisesta laaditaan raportti puolivuositain. Raportin tulee olla tiivis selvitys vuosisuunnitelmassa tarkastettavaksi määräytyistä asioista, mahdollisista tarkastushavainnoista (onko niitä ja mitä ne ovat) sekä tarkastushavaintojen perusteella tehdyistä toimenpiteistä.

Sisäisestä valvonnasta laaditut raportit käsitellään puolivuositain lautakunnissa ja kaupunginjohtajan johtoryhmässä ja sisäisestä valvonnasta raportoidaan puolivuositain myös kaupunginhallitukselle. Koko vuoden sisäisen valvonnan raportit käsitellään kaupunginjohtajan johtoryhmässä tammikuussa.

Savonlinnan kaupungin sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 5.2.2018 § 25.

Vuoden 2020 teknisen toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 21.1.2020, § 10, käsitelty kaupunginjohtajan johtoryhmässä 27.1.2020, § 13 ja 3.2.2020, § 24 ja viety kaupunginhallitukselle tiedoksi 10.2.2020, § 36.

I YLEINEN OSA (Yleinen osa koskee jokaista toimialaa)**1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen**

- asianhallintaprosessin toteuttaminen (esim. viedäänkö asiat ja asiakirjat Dynastyyn, asiakirjojen elinkaaren huomioiminen ja ylläpitäminen yms.)

Toimialan tiedonohjaussuunnitelma kuvaukset ovat tarvittavilta osin täydennetty ja niitä ylläpidetään. Asiakirjat ovat tallennettu ohjeistuksen mukaisesti (Dynasty, Facta). Henkilötietoja sisältävien asiakirjojen säilytys on hoidettu asianmukaisesti. Tänä vuonna on tarkoitus siirtää pääosa luvista lupapiste.fi-palveluun, mikä sujuvoittaa palvelua asiakkaiden kannalta. Tiettyjä erityislainsäädännön viranhaltijapäätöksiä tehdään jatkossakin pelkästään Dynastyssa.

Tekninen johtaja valvoo viranhaltijapäätösten oikeellisuutta jokaisen teknisen lautakunnan listajulkaisun yhteydessä erityisesti päätöksen sisällön ja toimivallan suhteen. Keväällä korjattiin ja täydennettiin henkilöstöpäätöksissä perusteluita mm. tehtäväkohtaisten palkkojen korotusperusteiden osalta.

Hankintapäätöksiä on tarkasteltu erityisesti niissä tapauksissa, että tarjouksia on tullut vain yksi. Syynä tarjousten vähyyteen oli useimmiten erityiskohde. Ei aiheuttanut uudelleenkilpailutuksia.

Savonlinnan Vedellä on käytössä sisäinen ohje, johon koottu keskeisimpien asiakirjojen arkistointisäännöt.

Päätöksentekoprosesseissa turvaudutaan juristien näkemykseen asioissa; valituksissa on kyse lakien tulkinnoista.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksistä v 2020 on rakennusvalvonnan osalta tehty yksi valitus hallinto-oikeuteen (pysäköintialueasia) ja lisäksi hallinto-oikeus kumosi kaksi päätöstä.

Ympäristösuojelun osalta on kaksi valitusta vireillä, toinen on Itä-Suomen hallinto-oikeuden (kiinteistön jätehuollon laiminlyöntejä koskeva uhkasakkoasia) ja toinen Vaasan hallinto-oikeuden (ympäristöluvan toimeenpanoasia) ratkaistavana. Aiempien vuosien päätöksistä tehdyistä valituksista hallinto-oikeus antoi kaksi ratkaisua. Ympäristöpäällikön viranhaltijapäätöksistä tehtiin yksi valitus hallinto-oikeuteen, joka kuitenkin vedettiin pois ennen ratkaisun antamista. Edellisvuosien ympäristöpäällikön viranhaltijapäätöksiä koskevista asianosaisten valituksista annettiin viisi hallinto-oikeuden päätöstä, joista kaksivalittajan hyväksi; lisäksi annettiin ympäristöpäällikön valitusta koskien yksi korkeimman hallinto-oikeuden hylkäävä päätös. Ympäristöpäällikön Kerimaan jätevesialtaan ylivuodoista vuonna 2018 tekemästä rikosilmoituksesta käräjäoikeus teki langettavan tuomion keväällä 2020, jonka hovioikeus kuitenkin kumosi syksyllä 2020; hovioikeuden ratkaisusta ympäristöpäällikkö on hakenut valituslupaa korkeimmasta oikeudesta.

Savonlinnan Veden jätevesimaksusaatavat eräältä yritykseltä ovat ulosotossa. Aluksi saatavia käsiteltiin tavanomaisena velkomuskanteena, oikeudellisena perintänä käräjäoikeuden kautta. Laskujen perusteena on ympäristövahinkojen estäminen viranhaltijapäätöksellä ja laskut ovat siten suoraan ulosottokelpoisia. Kanne peruutettiin ja saatavat siirrettiin ulosottoon. Yritys on valittanut ulosotosta ja asia on nyt hallinto-oikeuden käsiteltävänä.

Käräjäoikeus hylkäsi 22.12.2020 yrityksen vastakanteen jätevesiverkoston käyttämisestä ja velvoitti sen korvaamaan oikeudenkäyntikulut Savonlinnan kaupungille. Yritys on valittanut päätöksestä hovioikeuteen.

2. Strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Talousarvioon sisältyvän talouden sopeuttamistoimien toimeenpanoon ja toteutumaan liittyen

- toimialat raportoivat tulosalueittain, jos tasapainottamisohjelma/sopeuttamistoimet eivät toteudu esitetyn suuruisena, kate on esitettävä
- toimialat selvittävät tulosalueittain poikkeamiin johtaneet syyt

Vuoden 2020 talousarvioon on sisältynyt henkilöstösäästöjä 319 243 e.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi teknisen toimen talousarvioon 30.3. § 21 lisämäärärahan pelastustoimen maksuosuuteen 327 163 euroa, jonka suuruus varmistui vasta talousarvion teon jälkeen.

Ruoka- ja siivouspalveluihin lisämääräraha 200 000 euroa sijaisten ja määräaikaisten palkkauskuluihin koska palveluverkon muutosta ei tehty. Sekä 90 000 euroa toimitilapalvelun lämmityskuluihin, joista tullut ilmoitus 5 %:n hinnan korotuksesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2020 § 30 lisämäärärahan 35 000 euroa Kallislahden uuden päiväkotiryhmän käyttökuluihin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.9.2020 § 55 myös kaupungin kaikkia toimialoja koskevat henkilöstömenoleikkaukset, joista tekniseen toimeen kohdistui yhteensä 166 17 euroa. Perusteena oli kuntapuolen sopimuskorotusten jääminen huomattavasti alhaisemmaksi kuin mitä henkilöstön palkkauskustannuksiin oli talousarviossa varauduttu.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.12.2020 § 72 toimitilapalvelun vuokratuottojen vähennyksen 132 000 e. Syynä koronan aiheuttamat maksuvaikeudet vuokralaisilla. Maksuille on myönnetty lykkäystä vuodelle 2021.

Savonlinnan Veden omavalvonta:

- tavoitteiden toteutumista käydään läpi kuukausittain työnjohtopalaverissa
- varojen käyttöä valvotaan työyksiköiden esimiesten ja vesihuoltopäällikön toimesta
-

Työllisyyspalveluiden omavalvonta:

- Työllisyyspalveluissa tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti. Korona-pandemia aiheutti asiakastyön keskeytyksen työpajoilla. Siten tuloja tältä ajalta ei saatu. Menot olivat tavanomaiset. Työllisyyspalveluista ei lomautettu työntekijöitä, koska työpajalta hoidettiin Savonlinnalaisten yli 70 vuotiaiden kauppakassipalvelu. Kaupungin maksulista kasvoi 5%, ei vähentynyt mikä oli tavoitteena. Kasvu johtui koronapandemian aiheuttamasta työttömyyden kasvusta.
- kuntakokeilu käynnistyy 1.3.2021, joten arvioinnin toteutusta vasta suunnitellaan ja kehitetään.

Koronavirus on aiheuttanut toimitilojen vuokraukseen tappioita, koska vuokralaisille on annettu joustoa ja maksuaikaa vuokriin. Muutoin korona on vaikuttanut lähinnä työjärjestelyihin, koska työtehtävistä riippuen töitä on tehty etätyönä. Kunnan ulkopuolelle suuntautuvat työmatkat ja koulutukset ovat käytännössä loppuneet kokonaan.

3. Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteuttaminen (jalkauttaminen vastuuhenkilöille) ja toteutumisen seuranta

Tavoitteiden toteutumista raportoidaan tulos- ja tavoitekorteilla puolivuositain. Lautakuntaa tiedotetaan, jos kesken vuotta tulee oleellisia muutoksia. Tavoitteiden lisäksi valtuustoaloitteiden tehneille on pyritty tiedottamaan asian käsittelytilanteesta ja aikataulusta, mikäli asian käsittelyyn tulee viiveitä.

Investointihankkeet ovat edenneet hankesuunnitelmien mukaan, osa hankkeista on jäänyt toteuttamatta ja ne ovat siirtyneet seuraavalle vuodelle mm. päätösten muutosten takia

Kunnallisteknisten palvelujen omavalvonta:

Vanhat kaatopaikat ja niiden hoito

- Havainnot: Paljon ennalta suunnittelemattomia töitä ja korjauksia tulee vastaan ja pikaisesti tehtäväksi. Aiheuttaa huomattavia kustannuksia sekä ylläpidossa että korjauksissa
- Toimenpiteet: Laaditaan vuosihuolto-ohjelma

Tavoitekortin toteutuma Puistoyksikön osalta

- Havainnot: Tavoitekortissa mainitaan palvelusuunnitelman kuvauksessa seuraavaa: Puistojen hoidossa jatketaan rajoitettua hoitoa muualla kuin Savonlinnan I, II ja III kaupunginosissa. Painopistealueet näilläkin alueilla määritellään erikseen. Painotus välillä Tallisaari — Joel Lehtosen puisto. Kaupunginpuutarhurin kanssa käytyjen keskustelujen ja puistoalueilla tehtyjen havaintojen perusteella voidaan todeta, että tavoitekortissa olevat palvelusuunnitelman kuvaukset on toteutettu juuri oikealla tavalla priorisoimalla resurssit ensisijaisesti keskusta-alueen puistoalueisiin ja katualueella olevien kukkaistutusten istutukseen ja hoitoon.

Muita tietoja / huomattavaa:

Puistoyksikön hoitovastuulla on yhteensä 73 ha puistoalueita sekä uimarannat ja leikkikentät. Puistoalueiden hoidon osalta huomioitavaa, että jos kaupunki haluaa tulevaisuudessa parempaa hoitotasoa kantakaupungin keskustan lisäksi muihinkin puistoalueisiin / liikenneviheralueisiin, tulee vuotuisia määrärahoja/resursseja lisätä, että hoitotasoa pystytään nykyisestä tasosta nostamaan.

Vuoden 2020 loppupuolella puistoyksikön yksi suurimmista riskeistä on jo alkanut realisoitumaan ja se liittyy puistoyksikön työnjohtoresurssien vajaukseen. Resurssien vajauksella ollut negatiivisia vaikutuksia jo pidemmän aikaa mm. työhyvinvointiin ja sijaisjärjestelyiden organisointiin. Puutarhurin virkaan haettu täyttölupaa vuoden 2020 aikana jo kahteen kertaan. Vuonna 2020 aikana 1. täyttölupaa hakukerralla täyttölupaan saatu kielteinen päätös ja 2. täyttölupaa hakukerralla saatu päätös, että voidaan täyttää sisäisin järjestelyin. Asian hoitamiseen sisäisin järjestelyin liittyy riski, että puistoyksikköön ei löydy tarvittavan koulutuksen omaavaa henkilöä. Asia tulee ottaa siis huomioon riskienhallinnan osalta, koska työnjohtoresurssien vaje heijastuu monella tavalla jo koko Kunnallisteknisten palveluiden organisaatiotason riskeihin.

Päällystysohjelma 2020

- Havainnot: Päällystystöitä toteutettu teknisen lautakunnan vuodelle 2020 hyväksymän päällystysohjelman mukaisesti. Korjattavia päällystyskohteita löytyy katuverkolta enemmän kuin mitä budjetoiduilla määrärahoilla pystytään korjaamaan.
- Toimenpiteet: Katujen korjausvelkaselvitys on teetätetty kesän 2020 aikana ja siitä valmistunut loppuraportti toimii jatkossa ohjaavana työkaluna kun katujen korjausvelan taittamista varten päällystyskohteita priorisoidaan.

Maankäyttöpalveluiden omavalvonta:**Tonttipalvelut/tonttimarkkinointi 24.9.2020**

- on määritelty tavoitekorteissa vuodelle 2020, hinnoittelu/luovutusehdot tarkistetaan teknisessä lautakunnassa vuosittain sekä päivitetään tiedot verkkoon
- puutteena rantatonttien määrä, saatavuus edellyttää investointipäätöstä katuinfraan
- markkinointiin on käytetty mm Omakoti-lehteä, rakennusmessujulkaisua ja somekanavia
- Toimenpiteet: päivitetään kotisivujen sisältöä ja tehdään kohdennettua somemarkkinointia yhdessä kaupungin tiedottajan kanssa

Savonlinnan Veden omavalvonta:

- vesihuoltopäällikkö jalkauttaa tavoitteiden toteuttamiset verkostoinsinöörille ja käyttöinsinöörille. He vastaavasti jalkauttavat osan verkostoteknikolle ja puhdistamonhoitajalle.
- toteuttamista käydään läpi kuukausittain Savonlinnan Veden työnjohtopalaverissa

4. Riskienhallinnan järjestäminen

- vuosittainen riskiarviointi tulosityksiköittäin vakuutusyhtiön toteuttaman excel-mallin mukaisesti 31.3.2020 mennessä (jatkossa Targetor Pro -järjestelmässä olevan riskienhallintatyökalun avulla)
- tietosuoja- ja tietoturvan riski- ja poikkeamailmoitusten tekeminen tietoturva@savonlinna.fi -sähköpostiosoitteeseen (tietosuojavaastaava ja tietohallintopäällikkö seuraavat)

Riskiarviointi on päivitetty keväällä 2020 excel-mallin mukaisesti sekä tarkennettu riskikuvausta ohjeistuksen mukaisesti. Targetor Pro-järjestelmän työkalu otetaan käyttöön tilinpäätösvaiheessa. Riskien hallintaa tehdään toimintayksiköissä jatkuvasti osana päivittäistä työtä.

5. Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

- kaupungin hankintaohjeen noudattaminen

Kaupungin hankintaohjetta noudatetaan hyvin. Vuoden 2020 aikana investointirajan ylittäviä hankintoja on tehty leasing-rahoituksella sekä myös omarahoituksella. Savonlinnan vesi noudattaa hankinnoissaan erityisalojen hankintalakia (Laki vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016)). Savonlinnan kaupunki on laatinut Savonlinnan Vedelle erityisalojen hankintaohjeen.

- hankintayksikön hyödyntäminen

Hankintayksikköä hyödynnetään erityisesti kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa. Hankintoihin liittyviä neuvoja kysytään aktiivisesti. Hankintayksikkö on kilpailuttanut puite- ja vuosisopimustoimittajat.

- kynnysarvot alittavat hankinnat (hankintaprosessin arvioiminen)

Kynnysarvon alittavissa hankinnoissa pyydetään useammalta kuin yhdeltä toimittajalta tarjoukset tuotteesta/palvelusta. Hankintaprosessissa hyödynnetään Cludia kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmiä. Valintaprosessin jälkeen on kaikille tarjoajille ilmoitettu hankinnan lopputuloksesta ja voittaneen tarjoajan kanssa tehdään sopimus joko sähköpostilla tai paperilla. Suuremmissa yksittäisissä hankinnoissa myös vuosisopimustoimittajilta pyydetään etukäteen hinta-arvio.

- puite- ja vuosisopimusten hyödyntäminen

Teknisellä toimialalla on noudatettu puite- ja vuosisopimuksia niiltä osin kuin se on ollut mahdollista. Toimialalla on myös toimintoja, joissa tarvittavia tuotteita ja palveluita ei ole mahdollista saada kilpailutettujen toimittajien valikoimista. Paljon käytetyt tuoteryhmät (esim. rakentamisen- ja kunnossapidon tarvikkeet, elintarvikkeet) hankitaan pääsääntöisesti kilpailutetuilta toimittajilta.

Maankäyttöpalveluiden omavalvonta:

Metsätilat/puukauppa 24.9.2020

- tarjouskilpailu järjestetty helmikuussa 2020 ForestKit-ohjelman kautta asianmukaisesti, tarjoukset pyydetty viideltä yritykseltä
- käsittelyssä noudatettu tietosuojakäytäntöjä, valinta tehty hinnan perusteella
- ohjelman käyttö dokumentoi aineiston, joten puukaupan seuranta on luotettavampaa

Toimitilapalvelun omavalvonta :

Hankinnat ja vuosisopimusurakoitsijat

- hankinnat on tehty hankintalain mukaisesti ja puite- ja vuosisopimuksia hyödyntäen
- Ruoka- ja siivouspalvelut
- hankintalain noudattaminen ja laskujen hyväksyntä on tehty ohjeiden mukaan

6. Sopimustoiminta

- Cludia-järjestelmässä olevien sopimusten ajantasaisuuden seuranta, tilaajavastuun huomioiminen

Sopimukset ovat Cludiassa pääsääntöisesti ajantasaiset, riippuen sopimuksen valmistelutilanteesta. Tilan seuranta perustuu Cludia-sopimushallinnan tehtävä- ja merkkipaaluilmoituksiin. Tilaajavastuut otetaan huomioon hankinnoissa (esim. tilapalvelussa huolehdittu Haahtela-järjestelmän kautta). Pääosalla kaupungin yhteistyötahoista on käytössä vastuugroup.fi-palvelu, jolloin järjestelmä tarkastaa tilaajavastuutiedot automaattisesti. Lisäksi YTJ-yrityshausta on saatavilla yritysten, yhteisöjen ja säätiöiden tietoja.

7. Laskujen oikeellisuuden valvonta

Pääsääntöisesti ostolaskut käsitellään asianmukaisesti. Asiatarkastajat, jotka tiliöivät laskuja, joissa eivät itse ole olleet mukana tavarahan/palvelun hankinnassa, varmistavat laskun oikeellisuuden hankinnasta tietävältä. Laskuja käydään läpi joka kuukausi arvonlisäverotilityksen yhteydessä. Korjauksia tehdään jonkin verran ostoreskontran puolella. Tavaroiden hankkijoita on ohjeistettu ilmoittamaan jo ostotilanteessa tarkat tiedot, esim. kustannuspaikka, jonne lasku kohdistuu. Pistokein on tehty jälkikäteen tarkastuksia mm siihen, että hankinnoissa on käytetty sopimusurakoitsijoita ja että heidän laskutus on sovitun mukainen.

Rakennusvalvontapalveluiden omavalvonta:

- Rakennusvalvonnan osalta merkittäviä laskuja on Facta-kuntarekisterin ja Claudpermit Oy:n (Lupapiste.fi) ylläpitomaksut. Tarkistetaan ylläpitomaksujen oikeellisuus ja jako eri hallintokunnille.

Ympäristönsuojelupalvelujen omavalvonta:

- kesäkuussa tarkastettu työllisyyspalvelujen Kerimaan työpajan materiaalihankinnan laskut Mer-tajärven kunnostushankkeeseen liittyen. Tiliöinnistä annettu lisäohjeistusta.

Savonlinnan Veden omavalvonta:

- laskun hyväksyjän esimies tarkastaa laskuja otannalla Intime Web-sovelluksen avulla

8. Edellä mainittujen lisäksi toimialojen tulee raportoida myös kaikista sellaisista asioista, joilla voi olla merkitystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta arvioitaessa.

II ERITYINEN OSA (toimialat ottavat tähän osioon omia erityisiä tarkastettavia kohteita)

- Tekninen toimiala
 - Selvityksen pyytäminen saneeraustarpeen arvioimiseksi niitä yhdyskunnan viemäriverkon ulkopuolisia kiinteistöjä koskien, joiden jätevesien käsittelytilanne ei ole ympäristönsuojelupalvelujen tiedossa. Arviointiperusteena vastausten lukumäärä suhteessa ilmoitusvelvollisiin kiinteistöihin.

III RISKIENHALLINNAN TOIMENPITEET (toimialat ottavat tähän osioon omia erityisiä kohteita)

- Tekninen toimiala
 - Nätkin koulun rakentaminen
 - Vanha koulu purettu kesällä 2020 ja uuden koulun kilpailutus on tehty. Uuden koulun rakennustyöt alkavat kevättalvella ja uusi koulu valmistuu syksyksi 2021.
 - pohjavesihanke
 - Seppäharju 1 ja 2 -pohjavesikaivojen vedenoton estyminen.
 - Kuhasalmen pohjavedenkäsittelylaitoksen rakentaminen on käynnissä. Seppäharju 1 -pohjavesikaivon vedenotolle ja vedenottoa palvelevien johtoyhteyksien rakentamiselle (koskee myös Seppäharju 2 -pohjavesikaivoa johtojen sijoituksen osalta) on haettu vesilain mukaista pysyvää käyttöoikeutta. Aluehallintovirasto on myöntänyt luvan 3.11.2020, mutta päätökseen voidaan hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta (viimeistään 10.12.2020) ja tämä voi viivästyttää hanketta. Laitos tullaan ottamaan käyttöön yhdellä Kaamanniemen pohjavesikaivolla, jolla saavutetaan runsaat 50 % laitoksen kapasiteetistä. Seppäharju 1 ja 2 kaivot rakennetaan ja otetaan käyttöön, kun lupapäätös on lainvoimainen.
 - Lupapäätös sai lainvoiman 11.12.2020. Maan omistajan kanssa on tehty sopimus tien ja Seppäharju 2 raakavesijohdon ja veden ottoa palvelevien johtojen sijoituksista. Hanke etenee ja puolivuotisraportissa mainittu riski poistunut.

- Kulenoisharjun pohjavedenkäsittelylaitoksen johtojen sijoitus
 - Kulenoisharjun pohjavedenkäsittelylaitos rakennetaan 2022 – 2023. Laitokselta lähtevä talousvesijohto tulee liittää olemassa olevaan verkostoon. Maanomistajien suostumus tulee saada vireille nopeasti. Muutoin hankkeen valmistuminen voi viivästyä.
- tärkeiden maankäyttöhankkeiden mahdolliset riskit
 - Kirkkolahti
 - ✓ hankkeen viivästyminen
 - Vääräsaaren matkailualue
 - ✓ markkinoinnin onnistuminen
 - ✓ investorin/operaattorin löytyminen
 - ✓ liikennejärjestelyt ja kunnallistekniikka
 - Näkälinnanmäki
 - ✓ markkinoinnin onnistuminen
 - ✓ investorin/operaattorin löytyminen
 - Näkälinnanmäki on museon väistötilana kevääseen 2021 asti.
 - Kohteen markkinointi / tarjouspyyntökilpailu pidettäneen kesällä 2021
 - Kartanonväylä
 - ✓ toimijoiden löytäminen
 - ✓ liikennejärjestelyt
 - Savola
 - ✓ hankkeen toteutuminen
 - ✓ Savolan Kiinteistöosakehtiö Oy:n vahingonkorvausvaatimukseen vastaamisen riski
 - Kerimaan vesihuollon järjestäminen
 - ✓ Itä-savon Vesi Oy:n vesihuoltoverkoston rakentaminen ja rahoitus
 - ✓ Puikkari Oy:n ja Kerimaan Lomakeskus Oy:n vahingonkorvausvaatimukseen vastaamisen riski
 - Logistiikka-alue
 - ✓ liittymän saaminen valtatielle
 - Lehtiniemi
 - ✓ investorin/operaattorin löytyminen
 - Kohteen tiloja on vuokrattu ylläpidon kattamiseksi, investorin etsiminen on yhteydessä kaavoituksen etenemiseen
 - ✓ kaavoitus